

NOTAT TIL EUROPAUDVALGET

5. oktober 2006
2006-149/7011-9

Udpegning af statsstøtteområder i henhold til retningslinjer for statsstøtte med regionalt sigte for 2007-2013 (EFT C 54 af 4.3.2006, s. 13).

Resumé

Kommissionen har vedtaget retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte (EFT C 54 af 4.3.2006, s. 13), som udstikker rammerne for udpegningen af statsstøtteområder for perioden 2007-2013. For Danmark har Kommissionen fastsat et loft på 8,6 pct. af befolkningen. Loftet for 2000-2006 er 17,1 pct. af befolkningen. Oveni de 8,6 pct., som gælder for hele perioden 2007-2013, kan der med virkning for 2007-2008 udpeges yderligere statsstøtteområder svarende til 2,7 pct.

Det danske forslag til udpegning af områder er fastlagt under hensyn til, at befolkningsloftet skal anvendes, samtidig med at der tages udgangspunkt i yderområderne og den nye kommunestruktur, se kortet side 4.

Danmark skal herefter med henblik på Kommissionens endelige godkendelse fremsende en anmodning til Kommissionen som detaljeret angiver, hvilke områder, jf. dette notat, der ønskes udpeget i henhold til retningslinjerne.

1. Baggrund og indhold

Som led i opfyldelsen af Det Europæiske Råds ønsker om mindre, men mere målrettet statsstøtte indebærer de nye retningslinjer, at regionalstøtten rettes mod de fattigste regioner i det udvidede EU. 43,1 pct. af EU 25-befolkningen tilgodeses af statsstøtte med regionalt sigte. Dette inkluderer et sikkerhedsnet, der skal garantere, at ingen medlemsstater mister mere end 50 pct. af sin befolkningsdækning i perioden 2000-2006.

Betydningen af områdeudpegningen

Statsstøttekortet giver adgang til at yde forskellige former for støtte, som ikke er tilladt i andre dele af landet. For at udnytte mulighederne for at støtte virksomheder skal der desuden etableres en konkret ordning i det pågældende område.

Retningslinjerne for regional statsstøtte gælder i princippet alle sektorer, dog ikke fiskeriet og kulindustrien. Desuden gælder særlige regler for landbrug, transport, skibsværfter, stål og syntetiske fibre¹.

Retningslinjerne giver mulighed for, at der kan etableres støtteordninger med støtte til investeringer i forbindelse med etablering af en virksomhed, udvidelse af en virksomhed, ændrede produktionsmetoder samt investeringer, som åbner op for nye markeder.

Støtten kan have forskellige former, som tilskud, rentelette lån, garantier, fordelagtige aktiekøb eller anden alternativ fordelagtig kapitalfremskaffelse, skattenedsættelser, rabat på sociale ydelser eller køb af jord og aktiver eller ydelser til favorable priser.

Som en nyskabelse vil status som statsstøtteområde indebære adgang til en udvidet form for iværksætterstøtte. Små iværksættervirksomheder kan under nærmere angivne betingelser få op mod 1 mio. euro indenfor 5 år til diverse udgifter.

Ud over det nævnte giver status som statsstøtteområde adgang til forhøjede støtteintensiteter i visse horisontale statsstøtteregelsæt, f.eks. i F&U-rammebestemmelserne.

Statsstøtteområder og yderområder, 2007-2013

Kommissionen har fastsat det danske befolkningsloft til 8,6 pct. i 2007-2013. Oveni de 8,6 pct., som gælder for hele perioden 2007-2013, kan der med virkning for 2007-2008 udpeges statsstøtteområder svarende til 2,7 pct. af Danmarks befolkning. Disse overgangsområder skal være områder, som er statsstøtteområder i 2000-2006.

Herudover er der fastsat kriterier for f.eks. befolkningstal, indkomstforhold og arbejdsløshedsniveau indenfor de enkelte områder, ligesom Kommissionen i visse tilfælde skal godkende særskilt dokumentation for områdernes udviklingsmæssige status. Endvidere skelnes i kriterierne mellem områder for så vidt angår mulighed for støtte til store virksomheder samt støtteintensiteter.

I Danmark er der i strukturfondssammenhæng udpeget yderområder, som er de forholdsvis svage dele af Danmark. Områderne er afgrænset som nye kommuner, der har en forholdsvis lav erhvervsindkomst pr. indbygger, og som har oplevet en forholdsvis svag befolkningsudvikling. I alt drejer det sig om 16 af de 98 nye kommuner med i alt ca. 600.000 indbyggere, svarende til ca. 11,2 pct. af Danmarks samlede befolkningstal. Hertil kommer de småøer fra Sammenslutningen af Danske Småøer, som ikke tilhører en af de 16 svage kommuner. Småøerne udpeges på baggrund af deres geografiske handicap.

¹ Se Kommissionens retningslinjer, kapitel 2 ”Anvendelsesområde”.

Da statsstøtteområderne principielt skal være de svageste dele af landet, vil det være hensigtsmæssigt at anvende udpegningen af yderområder som grundlag for udpegningen af statsstøtteområder. Da de mulige statsstøtteområder udgøres af 8,6 pct. som egentlige statsstøtteområder og 2,7 pct. som overgangsområder, er der behov for at opdele yderområderne.

De svageste kommuner målt på erhvervsindkomst og befolkningsudvikling bør være statsstøtteområder i hele perioden. I tabellen nedenfor er kommunerne rangordnet efter erhvervsindkomst pr. indbygger og befolkningsudvikling (tillagt samme vægt i rangordningen).

Kommuner rangordnet i forhold til erhvervsindkomst og befolkningsudvikling

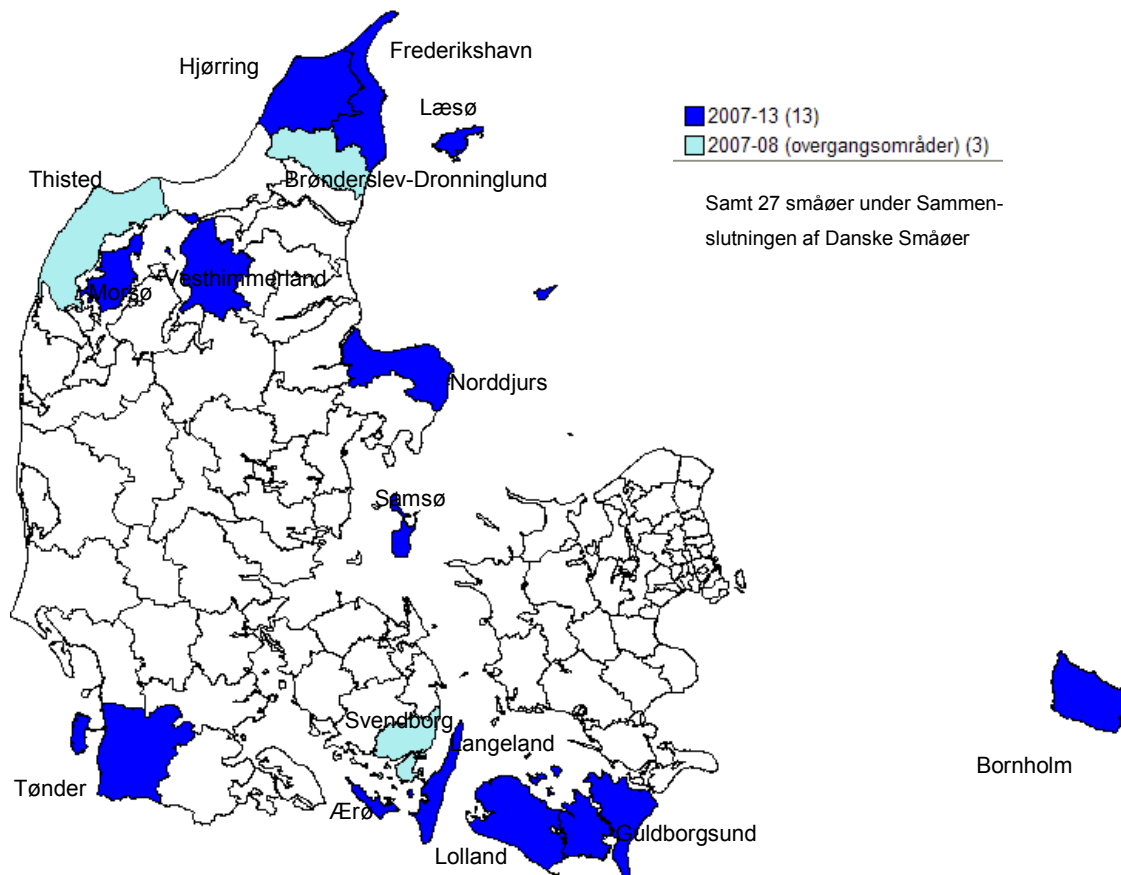
Kommune (pr. 1. januar 2007)	Indbyggertal 2005
Faaborg-Midtfyn	51.144
Brønderslev-Dronninglund	35.320
Svendborg	58.354
Hjørring	67.816
Vesthimmerland	37.788
Norrdjurs	38.293
Guldborgsund	63.533
Morsø	22.479
Tønder	41.141
Frederikshavn	63.799
Bornholm	43.347
Samsø	4.125
Lolland	49.469
Langeland	14.223
Ærø	6.939
Læsø	2.145

Kommunerne fra Læsø til og med Hjørring i tabellen har et samlet indbyggertal på ca. 455.100 indbyggere, svarende til ca. 8,4 pct. af landets samlede indbyggertal. Hertil skal lægges de 15 småøer fra Sammenslutningen af Danske Småøer, som ikke tilhører en af disse kommuner. Herved vil statsstøtteområderne i hele perioden 2007-2013 omfatte knap 8,5 pct. af landets befolkning. Områderne er illustreret nedenfor.

Overgangsområderne for 2007-2008 må omfatte op til 2,7 pct. af landets befolkning. Disse områder skal i henhold til Kommissionens retningslinier være områder, som er statsstøtteområder i perioden 2000-2006. Yderområderne Svendborg og Brønderslev-Dronninglund kan udpeges til overgangsområder. Det vil derimod ikke være muligt at udpege den nye kommune Faaborg-Midtfyn til overgangsområde, idet kun Faaborg Kommune er statsstøtteområde i dag. Af de nye kommuner kan man derimod udpege ny Thisted Kommune, som er den svageste nye kommune blandt de nuværende statsstøtteområder.

Tilsammen omfatter de tre kommuner ca. 140.000 indbyggere, svarende til 2,6 pct. af befolkningen.

Forslag til regionalstøtteområder 2007-2013

Anm.: Forslaget til støtteområder i 2007-2013 (inkl. småøer) omfatter i alt 8,5 pct. af Danmarks befolkning. Overgangsområderne i 2007-2008 omfatter i alt 2,6 pct. af befolkningen.

Forbehold for EU-Kommissionens godkendelse

De markerede områder i figuren er med forbehold for EU-Kommissionens godkendelse. Kommissionens retningslinjer indeholder detaljerede principper, som kan føre til resultater, som ikke helt passer til danske forhold.

Det skyldes primært, at reglerne tager udgangspunkt i, at statsstøtteområderne skal udgøre et afgrænset geografisk område på minimum 100.000 indbyggere. Det er derfor usikkert, om støttemulighederne vil være ens i alle statsstøtteområderne. Det er f.eks. sandsynligt, at der i en endelig godkendelse vil være følgende variationer:

- Støtteintensiteterne for store, mellemstore og små virksomheder kan blive henholdsvis 15, 25 og 35 pct. på Bornholm, Lolland, Guldborgsund og på otte småøer (Askø, Fejø, Femø, Nekselø, Sejerø, Orø, Agersø og Omø). I de øvrige områder bliver støtteintensiteterne henholdsvis 10, 20 og 30 pct.
- Dog vil det i nogle af de nævnte områder ikke være muligt at støtte store virksomheder (formentlig Vesthimmerland, Morsø, Norddjurs, Tønder, Ærø og Langeland)².

Eksisterende støtteordninger, overgang mellem 2000-2006 og 2007-2013
 Idet områdeudpegningen for 2000-2006 udløber ultimo året, bekræftede Danmark i brev af 4. april 2006 på Kommissionens foranledning, at ansøgninger vedrørende alle eksisterende støtteordninger tidsbegrænses, så bevillinger gives senest 31. december 2006 samt at regionale miljøinvesteringsstøtteordninger og ordninger, som indebærer bonus i regionale statsstøtteområder tilpasses, så de respekterer statsstøtteområderne for 2007-13, for så vidt gælder bevillinger givet efter 2006.

Støtteområderne for 2000-2006 har væsentlig betydning for virksomhedsstøtten under Det danske Mål 2-program 2000-2006. Idet enkelte bevillinger under dette program indebærer, at der kan meddeles virksomheder tilsagn om støtte efter 2006, ventes udpegningen af områder 2007-2013 at få betydning for afviklingen af disse.

Videre proces

Retningslinjerne er vedtaget af Kommissionen, (EFT C 54 af 4.3.2006, s. 13). Danmark skal herefter med henblik på Kommissionens endelige godkendelse fremsende en anmodning til Kommissionen som detaljeret angiver, hvilke områder, jf. dette notat, der ønskes udpeget i henhold til retningslinjerne.

2. Høring

Sagen om udpegningen af statsstøtteområder har været sendt i høring i EU-specialudvalget for Konkurrenceevne og Vækst.

VisitDenmark kan generelt tilslutte sig notatet.

Dansk Handel & Service har ingen bemærkninger.

² Disse områder opfylder ikke umiddelbart Kommissionens hovedkriterier. Indbyggertallet er mellem 20.000 og 50.000, hvorfor det i henhold til Kommissionens retningslinjer påhviler medlemsstaterne at påvise, at områderne har et relativt større behov for økonomisk udvikling end andre områder i regionen. ”På grund af risikoen for konkurrencefordrejning som følge af spillover-effekten til fordel for mere velstående naboregioner vil Kommissionen ikke godkende støtte til store virksomheders investeringer i disse områder ...”.

Danmarks Rederiforening har ikke umiddelbart bemærkninger til indstillingsnotatet, bortset fra den sidste pind i indstillingerne måske bør præciseres eller indsnævres [at Danmark overfor Kommissionen argumenterer for, at alle statsstøtteområder ligestilles]. Gælder den helt bredt kan Danmarks Rederiforening ikke rigtig se, at den giver mening.

Dansk Industri (DI) har ikke nogen kommentarer eller tilføjelser til notatet. Som DI vurderer det, handler det "blot" om, at man har udpeget de områder, der er kvalificeret til at modtage en (potentiel) statsstøtte med regionalt sigte i perioden 2007-2013. I den forbindelse har DI ikke nogen mening om den ene eller den anden kommune/region er mere berettiget end andre. DI glæder sig derimod til at se – og drøfte – kriterierne for tildeling af statsstøtte med regionalt sigte, samt hvordan man kan gøre det nemt for virksomhederne at få del i disse midler.

Finansrådet kan bakke op om indstillingerne til dansk holdning. I forbindelse med etableringen af eventuelle konkrete støtteordninger, betragter Finansrådet det som afgørende, at følgende betragtninger observeres: Grundlæggende er direkte statsstøtte problematisk, fordi det forvrider samfundets anvendelse af ressourcer med samfundsøkonomiske tab til følge. Konsekvenserne af statsstøtte til konkrete virksomheder er naturligvis, at tilsvarende virksomheder i andre regioner mister produktion og beskæftigelse på grund af konkurrenceforvridning. Dette betragter Finansrådet som dybt problematisk. Derfor er det vigtigt, at den danske og den europæiske erhvervs politik sigter mod at udvikle og forbedre rammevilkår og vækstbetingelser. Finansrådet ønsker derfor, at regeringen fokuserer på vækstiværksættere og forbedrede rammevilkår for hele erhvervslivet i de områder man måtte vælge af støtte. Ydermere opfordrer Finansrådet regeringen til at arbejde for at reducere omfanget af støtten og andelen af EU's befolkning, der er omfattet af forskellige statsstøtteordninger.

Danske Regioner finder, at der også fremover bør kunne ydes relevant støtte til virksomheder i udkantsområder inden for rammerne af europæisk og national regionalpolitik, dvs. inden for retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte 2007-2013. Danske Regioner støtter den skitserede ramme for støtte og forventer, at den bringes i anvendelse som i dag under Mål 2-programmet 2000-2006, samt at den nødvendige statslige finansiering afsættes. Foreningen har forståelse for, at det ikke er lykkedes at skabe fuldständig overensstemmelse mellem regionalstøtteområderne og Mål 2-programmets yderområder og anerkender at grundet betingelser i retningslinjerne er den lille divergens ikke til at undgå.

3. Dansk holdning

Det er den danske holdning, at de muligheder for statsstøtte herunder særlig direkte virksomhedsstøtte til anlægsinvesteringer, som udpegningen medfører, bør være forbeholdt de svageste regioner i EU, mens velstående regioner i medlemsstater som Danmark må fokusere på forbedring af virksomhedernes rammebetingelser frem for direkte virksomhedsstøtte.

Da Kommissionen imidlertid har besluttet, at ingen medlemslande skal miste mere end 50 pct. af befolkningsloftet for statsstøtteområder for perioden 2000-2006 er det opfattelsen, at den tilstedeværende mulighed for udpegning af områder skal benyttes.

Dette er imidlertid ikke ensbetydende med, at den ramme for støtte, der herved etableres, vil blive anvendt. Dette sker først, hvis der etableres konkrete støtteordninger.

Et eksempel på sådan støtte i perioden 2000-2006 er støtte fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling under mål 2-programmet kombineret med statslig medfinansiering.

4. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Europaudvalget har den 14. september 2005 modtaget notat vedrørende revision af retningslinjer for statsstøtte med regionalt sigte for 2007-2013.